



DATAOMBUDSMANNENS BYRÅ

SLÄKTFORSKNING ENLIGT PERSONUPP- GIFTLAGEN

Uppdaterad 27.07.2010

www.tietosuoja.fi

Innehåll

1. RÄTT ATT GRUNDA ETT REGISTER FÖR SLÄKTFORSKNING
 2. VARIFRÅN FÅR MAN UPPGIFTER TILL SLÄKTFORSKNING?
 3. SAMLANDE AV UPPGIFTER FÖR SLÄKTFORSKNING FRÅN ANDRA PERSONREGISTER
 4. VILKA UPPGIFTER FÅR SAMLAS OCH LAGRAS FÖR SLÄKTFORSKNING
 5. INFORMATIONSSKYLDIGHET OCH DEN REGISTRERADES FÖRBUDSRÄTT
 6. REGISTERBESKRIVNING
 7. LAGRANDE AV PERSONUPPGIFTER I INTERNET
 8. TILLÄGGSUPPGIFTER OM SLÄKTSAMMANSLUTNINGARS UPPFÖRANDECODEXAR
-

1. Rätt att grunda ett register för släktforskning

I personuppgiftslagens 4 kapitel stadgas om behandling av personuppgifter för olika ändamål. I kapitlet finns separata bestämmelser åt forskning, statistikföring, myndigheters planerings- och utredningsuppgifter, personmatriklar, släktforskning, direktmarknadsföring och personkredituppgifter. Behandling av personuppgifter för dessa ändamål förutsätter inte att de i lagens 8 § 1 moment angivna förutsättningarna uppfylls.

Personuppgifter kan samlas för släktforskning eller personmatrikel även om

- en saklig anknytning mellan den registeransvarige och den registrerade saknas (t.ex. kund-, arbets-, boende- eller annat dylikt förhållande)
- personen som antecknas i registret inte har gett sitt samtycke till forskningen.

Dock omfattar personuppgiftslagens tillämpningsområde inte alla släkthistorier och annat formfritt skrivi. Enligt 2 § 5 momentet i personuppgiftslagen tillämpas lagen inte på behandling av personuppgifter för redaktionella samt konstnärliga eller litterära syften, vilket gällande släktforskning betyder att historier och andra till slakten anknytande berättelser, bedöms först i efterhand i enlighet med strafflagens 24 kapitel bestämmelser om ärekränkning.

2. Varifrån får man uppgifter till släktforskning

Vanligtvis samlas uppgifter till släktforskning från tidigare generationer, kyrkoböcker och andra arkiv. Då man nuförtiden söker uppgifter om *i slakten fortfarande levande medlemmar*, är det bäst att samla uppgifterna *från dem själva*. På så sätt kan man försäkra sig om riktigheten av uppgifterna och om att den registrerade inte vill använda sin förbuds rätt, som det stadgas om i personuppgiftslagens 30 § och som ger rätt att förbjuda användning av sina egna uppgifter i släktforskning. Enligt 24 § i samma lag har den registrerade rätt att få uppgifter om den registeransvarige och behandlingen av personuppgifter (vilket framgår nedan). På så sätt sörjer man samtidigt för informationsplikten.

3. Samlande av uppgifter för släktforskning från andra personregister

Enligt personuppgiftslagen får man utlämna de uppgifter för släktforskning, som enligt 18 § 1 moment får samlas och lagras för släktforskning. Naturligtvis är det en förutsättning att den registrerade inte har använt sin förbuds rätt, som det stadgas om i 30 §, angående utlämnandet av uppgifterna för detta ändamål.

Personuppgifter kan således samlas också från andra register (t.ex. läroanstalter, arbetsgivare) än befolkningsregistret eller kyrkoböckerna. Uppgifternas riktighet och användningen av förbuds rätten skulle dock i varje fall vara bäst att kontrolleras med personen själv.

4. Vilka uppgifter får samlas och lagras för släktforskningen

Enligt personuppgiftslagens 18 § 1 moment får man till släktforskningsregistret samla och lagra

- individualiserande uppgifter angående en person som tillhör en släkt, och dennes make,
- övriga personuppgifter som är nödvändiga för släktforskningens del och
- kontaktuppgifter

Enligt lagens förarbeten avses med individualiserande uppgifter namn, födelsetid och –plats, tidpunkt för vigsel, död tid och -plats samt ställning och yrke.

Enligt fallet, bör man bedöma vilka uppgifter som skall omfattas av ”övriga personuppgifter som behövs för släktforskning”. Med andra ord kan uppgifter som ingår i släktforskningar variera beroende på bl.a. släktforskningens ändamål.

Känsliga personuppgifter får inkluderas i släktforskningar endast om undantagsgrunderna i personuppgiftslagens 12 § uppfylls. Detta betyder i praktiken den registrerades entydiga samtycke. Samtycket behövs alltid då släktforskningen avses inbegripa mer omfattande uppgifter än de ovan nämnda, som räknas upp i lagens 18 § 1 moment.

Släktforskningen får inte kränka den registrerades integritetsskydd. Detta betyder bl.a. att omnämningen om adoption eller andra uppgifter som med stöd av den allmänna livserfarenheten kan anses vara personliga, skall lämnas kvar i arkivets gömmor, om inte ett entydigt samtycke kan fås utav den ifrågavarande personen.

En *personbeteckning* skall inte heller någonsin användas vid själva släktforskningen, om ett exemplar av forskningen kommer att utdelas till t.ex. alla som deltog i forskningen. Sådan behandling av personbeteckningen är inte förenlig med personuppgiftslagen.

5. Informationsplikten och den registrerades förbuds rätt

Personuppgiftslagens 24 § stadgar om att den registeransvarige vid insamling av personuppgifter skall se till att den registrerade kan få uppgifter om

- den registeransvarige och vid behov om dennes företrädare,
- ändamålet med behandlingen av personuppgifterna samt
- vart uppgifter i regel lämnas ut

En som företar en släktforskning bör till de medlemmar i släkten som ännu är vid liv meddela om

- forskningen
- de uppgifter som inkluderas i forskningen
- hur utbrett släktforskningen kommer att utlämnas till släktens medlemmar och möjligtvis till utomstående
- släktforskningen kommer att tryckas till en bok, som kan köpas av alla osv.

Samtidigt är det skäl att meddela att den registrerade har rätt att förbjuda att uppgifter om denne själv tas med i registret.

I personuppgiftslagens 24 § 2 moment konstateras att ovan beskrivna informering inte är nödvändig, om givandet av informationen till den registrerade är omöjligt eller annars kräver oskäligt besvär. Angående bedömningen om informering till den registrerade orsakar oskäligt besvär, anger lagens förarbeten att man skall beakta mängden registrerade och åldern av de uppgifter som skall behandlas. Särskilt konstateras det i regeringens proposition (RP 96/98) att när uppgifter behandlas för historisk eller vetenskaplig forskning, kan givandet av uppgifter vara omöjligt eller kräva oskäligt besvär.

6. Registerbeskrivning

Registerbeskrivningen, som personuppgiftslagens 10 § avser och som alla skall ha tillgång till, skall utarbetas för alla personregister. Ur beskrivningen skall framgå

- den registeransvarige jämte kontaktuppgifter
- användningsändamålet för personuppgifterna
- beskrivning av de registrerade och
- en beskrivning av de uppgifter eller uppgiftsgrupper som samlas i registret

Ur registerbeskrivningen kan man kontrollera hurdana uppgifter som det allmänt taget finns i registret. I fråga om släktforskning framgår det ur registerbeskrivningen, vart uppgifterna om släktforskningen utlämnas.

Blanketter för uppgörandet av en registerbeskrivning fås från dataombudsmannens byrå.

7. Lagrande av personuppgifter i Internet

I personuppgiftslagens 6 och 7 § stadgas om den registeransvarigas planeringsskyldighet och ändamålsbundenhetsprincipen. Med andra ord bör släktforskare på förhand tänka ut vilka personuppgifter som denne avser att samla till släktforskningen och hur dessa uppgifter kommer att användas i släktforskningen.

Eftersom uppgifterna får användas endast till släktforskningen, får dessa uppgifter, inte i varje fall utan den ifrågavarande personens samtycke, lämnas ut öppet på internet. Det är alltså frågan om förverkligandet av ändamålsbundenhetsprincipen: på öppna internet sidor kan uppgifterna användas av vem som helst också till andra ändamål än släktforskning. Detta förverkligar inte mera personuppgiftslagens ändamålsbundenhetsprincip.

Då en släktförening öppnar släktforsknings internetsidor, som innehåller personuppgifter, till endast sådana av släktforskning intresserade medlemmar som har skaffat ett användarnamn och lösenord, kränks integriteten inte i varje fall i första hand, om man samtidigt informerar om

bl.a. uppgifternas användningsändamål.

8. Tilläggsuppgifter om släktföreningars uppförandecodexar

Förutom från dataombudsmannens byrå, fås tilläggsuppgifter angående behandlingen av personuppgifter vid släktforskning även från de uppförandecodexar som de finska släktsamfundet har utarbetat. Dataombudsmannen har granskat dem och de kan fås t.ex. via hemsidorna för det Genealogiska samfundet i Finland, på adressen www.genealogia.fi.